

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3283/2022. (VI. 10.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Budapest Környéki Törvényszék mint másodfokú bíróság 1.Bf.611/2020/16. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselője (dr. Kiss M. László ügyvéd) útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. § (1) bekezdés alapján Budapest Környéki Törvényszék mint másodfokú bíróság 1.Bf.611/2020/16. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt terjesztett elő.
- [2] Az indítványozót a Gödöllői Járásbíróság 2020. június 30-án kelt, 4.B.112/2018/72. számú ítéletével folytatólagosan elkövetett szexuális visszaélés bűntettében mondta ki bűnösnek [a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 198. § (1) bekezdés, (3) bekezdés a) pont]. Ezért a bíróság öt 2 év szabadságvesztésre és 2 év közügyektől eltiltásra ítélte.
- [3] A Budapest Környéki Törvényszék mint másodfokú bíróság 2021. május 12-én jogerős 1.Bf.611/2020/16. számú végzésével az elsőfokú ítéletet helybenhagyta.
- [4] Az indítványozó jogi képviselője útján az első fokon eljáró bíróságnál elektronikus úton 2021. július 19-én az Abtv. 27. § (1) bekezdés alapján alkotmányjogi panaszt nyújtott be, majd 2021. november 24-én az Alkotmánybírósághoz érkezett beadványában indítványát kiegészítette. Az alkotmányjogi panaszban kérte a Budapest Környéki Törvényszék mint másodfokú bíróság 1.Bf.611/2020/16. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdés, valamint a XXVIII. cikk (1) és (3) bekezdésben foglalt jogainak sérelme miatt, valamint az Abtv. 53. § (4) bekezdés alapján az alkotmányjogi panaszban támadott döntés végrehajtásának felfüggesztését.
- [5] 2. Az Alkotmánybíróság elsőként azt vizsgálta, hogy az indítvány megfelel-e az alkotmányjogi panaszok befogadhatóságára vonatkozó kritériumoknak.
- [6] Az Abtv. 30. § (1) bekezdése értelmében az Abtv. 27. § (1) bekezdés szerinti alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül lehet benyújtani az ügyben első fokon eljáró bírósághoz címezve. Az indítványozó a támadott másodfokú végzést 2021. május 26-án, jogi képviselője 2021. május 19-én vette át és az Abtv. 27. § (1) bekezdés szerinti panaszt 2021. július 19-én – határidőben – nyújtotta be az elsőfokú bírósághoz.
- [7] A panasz eleget tesz az Abtv. 52. § (1), illetve (1b) bekezdésében foglalt, a határozott kérelemre vonatkozó követelményeknek. Az indítvány tartalmazza az Alkotmánybíróság hatáskörét megalapozó törvényi rendelkezést [az Abtv. 27. § (1) bekezdés], a támadott bírósági határozat megjelölését (Budapest Környéki Törvényszék 1.Bf.611/2020/16. számú végzése), az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezését [az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdés, XXVIII. cikk (1) és (3) bekezdés], valamint indokolást arra nézve, hogy a sérelmezett bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezéseivel. Az indítvány kifejezett kérelmet tartalmaz továbbá abban a tekintetben, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg a támadott bírósági határozat alaptörvény-ellenességét és semmisítse meg azt.
- [8] Az Abtv. 27. § (1) bekezdés a) pontja értelmében az alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti. Az indítványozó az alkotmányjogi panasznak alapul szolgáló büntető ügyben terhelt volt,

így az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint érintettek tekinthető. Az Alkotmánybíróság rögzítette továbbá, hogy az indítványozó a rendelkezésére álló jogorvoslati lehetőségeket kimerítette.

- [9] 3. Az Abtv. 29. §-a alapján az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának további feltétele, hogy az a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. E két feltétel alternatív jellegű, így az egyik fennállása önmagában megalapozza az Alkotmánybíróság érdemi eljárását {3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30]; 34/2013. (XI. 22.) AB határozat, Indokolás [18]}. A feltételek meglétének vizsgálata az Alkotmánybíróság mérlegelési jogkörébe tartozik.
- [10] Az Alkotmánybíróság megjegyzi, hogy az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésével kapcsolatban a nyomozó hatóságra vonatkozó kifogásokat az Alkotmánybíróság a XXVIII. cikk (1) bekezdéssel összefüggésben vizsgálta.
- [11] Az indítványozó szerint a támadott bírósági határozat az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésbe ütközik, mert az ellene folytatott nyomozást erre vonatkozó határozat nélkül indították és az ilyen nyomozásban beszerzett bizonyítékok törvénytelenek. Az indítványozó véleménye szerint az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésben foglalt fegyveregyenlőség követelményét sérti az körülmény, hogy az iratokat a nyomozást elrendelő határozat nélkül, az eredetitől eltérő iratjegyzékkel kapta meg a védője. Az indítványozó azt állítja, hogy az Alaptörvény XXVIII. cikk (3) bekezdésben foglalt hatékony védelemre vonatkozó alkotmányos elvárást sérti, hogy a bíróságok a kiskorú sértettnek a tárgyaláson történő ismételt személyes meghallgatására vonatkozó védői indítványt elutasították.
- [12] Az Alkotmánybíróság emlékeztet arra, hogy a tisztességes eljárás (*fair trial*) olyan minőség, amelyet az eljárás egészének és körülményeinek együttes figyelembevételével lehet csupán megítélni. Ezért egyes részletek hiánya ellenére éppúgy, mint az összes részletszabály betartása dacára lehet az eljárás méltánytalan vagy igazságtalan, avagy nem tisztességes. A tisztességes eljáráshoz való jog több garanciális szabályból áll. Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljáráshoz való jog részjogosítványai különösen: a bírósághoz fordulás joga, a tárgyalás igazságossága, a tárgyalás nyilvánosságának és a bírói döntés nyilvános kihirdetésének a követelménye, a törvény által létrehozott bíróság, a bírói függetlenség és a pártatlanság kívánalma, továbbá az észszerű határidőn belüli elbírálás követelménye. Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése *de facto* nem rögzíti, de az Alkotmánybíróság értelmezése szerint része a tisztességes eljárásnak az is, hogy az eljárásban biztosítva legyen a fegyverek egyenlősége {22/2014. (VII. 15.) AB határozat, Indokolás [49]; 2/2017. (II. 10) AB határozat, Indokolás [48]–[50]}.
- [13] A fegyveregyenlőség a büntetőeljárásban azt biztosítja, hogy a vádnak és a védelemnek egyenlő esélye és alkalma legyen arra, hogy a tény- és jogkérdésekben véleményt formálhasson és állást foglalhasson. A fegyverek egyenlősége nem minden esetben jelenti a vád és a védelem jogosítványainak teljes azonosságát, de mindenképpen megköveteli, hogy a védelem a váddal összevethető súlyú jogosítványokkal rendelkezzen. Ezáltal biztosítható, hogy az ügyben releváns adatokat a vád, illetve a terhelt és a védő ugyanolyan teljességben és mélységben ismerhessék meg. Itt érintkezik a tisztességes eljárás elve a védelemhez való jog hatékonyságának és a védelemre való felkészülés idejének és eszközeinek követelményével [6/1998. (III. 11.) AB határozat, ABH 1998, 91, 96] {3244/2018. (VII. 11.) AB határozat, Indokolás [33]}.
- [14] Az indítványozó alkotmányjogi panaszában a fegyveregyenlőséggel és a védelemhez való jog sérelmével kapcsolatban olyan törvényességi kifogásokat adott elő, amelyekre nézve az eljáró bíróságok határozataikban választ adtak. Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a sértett személyes meghallgatása tekintetében a védelem jogai nem csorbultak, mert az indítványozónak és védőjének a kérdések feltételét többször biztosította, nemcsak a sértettnek a kiküldött bíró útján foganatosított meghallgatása során, hanem engedélyezte, hogy azt követően tizenöt napon belül írásban is benyújtsák a kérdéseiket. Ezzel a lehetőséggel a védelem nem élt (elsőfokú ítélet, Indokolás [44]–[45]). A másodfokú bíróság rögzítette továbbá, hogy a sértett különleges bánásmódot igénylő személynek minősül, mert kiskorú és egy nemi erkölcs elleni bűncselekmény sértettje, ezért az elsőfokú bíróságnak a sértett személyes meghallgatását elutasító döntése törvényes volt (támadott másodfokú végzés, Indokolás [10]).
- [15] Az indítványozó a tisztességes eljáráshoz kapcsolódva a nyomozást elrendelő határozat hiányára vonatkozó törvényességi kifogását a büntetőeljárás során szintén felvetette és az eljáró bíróság arra nézve határozatában állást foglalt. A másodfokú bíróság rögzítette azt, hogy a nyomozást elrendelő feljegyzés hiánya nem valósít meg lényeges eljárási szabálysértést és nem vezet hatályon kívül helyezésre (támadott másodfokú végzés, Indokolás [9]).

- [16] Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint az indítványozónak az alkotmányjogi panaszban előadott kifogásai a számára kedvezőtlen bírósági döntés törvényességi kritikáját tartalmazzák. Az Alkotmánybíróság ezzel kapcsolatban többször hangsúlyozta azon álláspontját, hogy az alkotmányjogi panasz nem tekinthető a bírósági szervezeten belüli újabb jogorvoslati fórumnak, a jogorvoslattal már nem támadható bírósági határozatok által okozott jogsérelem orvoslása eszközének. A jogszabályokat ugyanis a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki {3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [14]}. Az Alkotmánybíróság utal arra is, hogy az Alaptörvény 24. cikk (1) bekezdésének értelmében az Alaptörvény védelmének legfőbb szerve. Ennek megfelelően az Alkotmánybíróság az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdésének *d)* pontja alapján a bírói döntéseket az alkotmányosság szempontjából ellenőrizheti, és jogköre a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség vizsgálatára és kiküszöbölésére korlátozódik, ezért a bírói döntés irányának, a bizonyítékok bírói mérlegelésének és értékelésének, illetve a bírósági eljárás teljes egészének ismételt felülbírálatára nem rendelkezik hatáskörrel {elsőként lásd: 3231/2012. (IX. 28.) AB végzés, Indokolás [4]; ezt követően megerősítette: 3392/2012. (XII. 30.) AB végzés, Indokolás [6]; 3017/2013. (I. 28.) AB végzés, Indokolás [3]}.
- [17] Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint az indítványozó az alkotmányjogi panaszban nem jelöl meg olyan tényt vagy körülményt, amely jelen ügy érdemében hozott bírósági határozat érdemére kiható alaptörvény-ellenesség gyanúját felvetné vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést alapozna meg.
- [18] 4. Mindezekre tekintettel az Alkotmánybíróság – az Abtv. 56. § (2)–(3) bekezdései, valamint az Ügyrend 5. § (1)–(2) bekezdései alapján eljárva – az alkotmányjogi panaszt az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a)* pontja alapján visszautasította. Az Alkotmánybíróságnak az indítvány visszautasítására tekintettel nem kellett döntenie az Abtv. 61. § (1) bekezdése alapján a végrehajtás felfüggesztése iránt előterjesztett kérelemről.

Budapest, 2022. május 24.

Dr. Juhász Miklós s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Juhász Miklós s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Juhász Imre
alkotmánybíró helyett

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/3095/2021.

